Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέματα «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή – Πορεία προς ένα ισχυρότερο σύστημα εκκαθάρισης της ΕΕ»

[COM(2022) 696 final]

και «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 648/ 2012, (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και (ΕΕ) 2017/1131 όσον αφορά μέτρα για τον μετριασμό της υπερβολικής έκθεσης σε κεντρικούς αντισυμβαλλομένους τρίτων χωρών και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των αγορών εκκαθάρισης της Ένωσης

[COM(2022) 697 final — 2022/0403 (COD)]

(2023/C 184/09)

Εισηγητής: ο κ. **Florian MARIN**

Αιτήσεις γνωμοδότησης	Συμβούλιο, 31.1.2023
	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 1.2.2023
	Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 8.2.2023
Νομική βάση	Άρθρο 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αρμόδιο τμήμα	Οικονομική και Νομισματική Ένωση, οικονομική και κοινωνική συνοχή
Υιοθετήθηκε από το τμήμα	2.3.2023
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	22.3.2023
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	577
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας	
(υπέρ/κατά/αποχές)	201/1/3

1. **Συμπεράσματα και συστάσεις**

1.1. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) χαιρετίζει την πρόταση κανονισμού ([1]) και τις προσπάθειες της Επιτροπής να εξασφαλίσει τη στρατηγική αυτονομία των κεφαλαιαγορών μας, να αυξήσει την εσωτερική ικανότητα εκκαθάρισης και να καταστήσει το σύστημα εκκαθάρισης της ΕΕ ασφαλέστερο και ισχυρότερο. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι είναι αναγκαίο για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα των κεφαλαιαγορών της ΕΕ να υπάρχει ένα ανταγωνιστικό και αποτελεσματικό σύστημα εκκαθάρισης.

1.2. Η ΕΟΚΕ συνιστά στα γραφεία εκκαθάρισης που εδρεύουν στην ΕΕ να αναπτύξουν, να σχεδιάσουν και να επενδύσουν στη βελτίωση των πλαισίων ικανοτήτων τους ώστε να ενθαρρύνουν τους φορείς της αγοράς να εκκαθαρίζουν τις δραστηριότητές τους στην ΕΕ.

1.3. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι θα έπρεπε να έχει εφαρμοστεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για την ενθάρρυνση της μετάβασης σε φορείς εκκαθάρισης που εδρεύουν στην ΕΕ αμέσως μετά το Brexit, και εκφράζει την απογοήτευσή της για την αργή διαδικασία λήψης αποφάσεων όσον αφορά μια αγορά παραγώγων 81 τρισεκατομμυρίων ευρώ. Η ΕΟΚΕ ανέμενε μια σαφέστερη στάση σε σχέση με τη μείωση της έκθεσης στους κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους του Ηνωμένου Βασιλείου, και περισσότερο συγκεκριμένους κανόνες και κίνητρα για την προώθηση της μετάβασης σε κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους που εδρεύουν στην ΕΕ.

1.4. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι είναι καίριας σημασίας να υπάρχουν συγκεκριμένα δεδομένα σχετικά με το σύστημα εκκαθάρισης της ΕΕ τα οποία να καλύπτουν όλες τις κατηγορίες και τους όγκους περιουσιακών στοιχείων, και πιστεύει ότι θα πρέπει να γίνουν περισσότερα προς τούτο. Η σχέση μεταξύ των συλλεγόμενων δεδομένων και της δυναμικής κινδύνου θα πρέπει να εξετάζεται σε τακτική βάση ώστε να κατανοούνται επακριβώς οι κίνδυνοι για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι παράλληλα με τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, τα μοντέλα κινδύνου πρέπει να περιλαμβάνουν τους κοινωνικούς, περιβαλλοντικούς και σχετικούς με τη διακυβέρνηση κινδύνους των κεντρικών αντισυμβαλλόμενων, και θα πρέπει να είναι εξίσου σημαντικοί στα διάφορα σενάρια και αναλύσεις κινδύνου.

([1]) COM(2022) 697 final.

1.5. Η ΕΟΚΕ ζητεί τη διενέργεια ολοκληρωμένης εκτίμησης του πιθανού επιπρόσθετου κόστους για την Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ΕΑΚΑΑ) και άλλους οργανισμούς της ΕΕ σε σχέση με το εργατικό δυναμικό, τα συστήματα ΤΠ, τις μεικτές εποπτικές ομάδες και τον προτεινόμενο μηχανισμό κοινής παρακολούθησης.

1.6. Δεδομένων των επιπλέον αρμοδιοτήτων που ανατέθηκαν στην ΕΑΚΑΑ με τις αλλαγές του 2019 στον κανονισμό EMIR και την τρέχουσα πρόταση κανονισμού, η ΕΟΚΕ θα ήθελε να δει ένα σύστημα ελέγχων και εξισορροπήσεων στη δραστηριότητα της ΕΑΚΑΑ. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει ότι η ΕΑΚΑΑ θα έπρεπε να κάνει περισσότερα προκειμένου να καθορίσει ότι σημαντικό ποσοστό των υπηρεσιών που παρέχονται στους πελάτες με έδρα στην ΕΕ πρέπει να εκκαθαρίζονται από κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους της ΕΕ.

1.7. Όσον αφορά τις ενδοομιλικές συναλλαγές, η ΕΟΚΕ εκτιμά την απόφαση να μην εξαιρούνται από τις υποχρεώσεις εκκαθάρισης και τις απαιτήσεις περιθωρίου οι οντότητες από χώρες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των μη συνεργάσιμων περιοχών φορολογικής δικαιοδοσίας και από χώρες που είναι καταχωρισμένες ως περιοχές δικαιοδοσίας υψηλού κινδύνου όσον αφορά τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

1.8. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την απογοήτευσή της για το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν διενήργησε ολοκληρωμένη αξιολόγηση του υπάρχοντος πλαισίου και του πώς έχει αλλάξει η ελκυστικότητα της αγοράς της ΕΕ τα τελευταία χρόνια, δεδομένου ότι η τελευταία τροποποίηση της νομοθεσίας έγινε πάνω από τρία χρόνια πριν. Η ΕΟΚΕ επικροτεί την εισαγωγή του άρθρου 7β και καλεί την ΕΑΚΑΑ να υποβάλει έκθεση σχετικά με τους κύριους λόγους για τη χρήση κεντρικών αντισυμβαλλόμενων εγκατεστημένων σε τρίτες χώρες ένα έτος μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού.

1.9. Η ΕΟΚΕ συνιστά οι κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι της ΕΕ να είναι διαφανείς όσον αφορά τα τέλη, τις απαιτήσεις περιθωρίου και τις ενέργειές τους κατά τη διάρκεια περιόδων πίεσης της αγοράς, προκειμένου να βελτιωθεί η προβλεψιμότητα για όλους τους συμμετέχοντες στην αγορά.

1.10. Η ΕΟΚΕ ζητεί από την Επιτροπή να εξηγήσει τον συγκεκριμένο ορισμό του όρου «επειγόντως» στις προτεινόμενες τροποποιήσεις του άρθρου 20 και καλεί τους συννομοθέτες να καθορίσουν ποιες εξαιρέσεις θεωρούνται «επείγουσες» αποφάσεις.

1.11. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τις προτεινόμενες τροποποιήσεις του άρθρου 23 σε σχέση με τη δημιουργία μεικτών εποπτικών ομάδων και του κοινού μηχανισμού παρακολούθησης. Η ΕΟΚΕ προτείνει να συμμετάσχει η κοινωνία των πολιτών στον μηχανισμό παρακολούθησης που προβλέπει το άρθρο 23γ, και η ΕΟΚΕ να συμμετέχει στον μηχανισμό αυτόν ως παρατηρητής.

1.12. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η πενταετής προθεσμία για την επανεξέταση της εφαρμογής του κανονισμού από την Επιτροπή είναι υπερβολικά μεγάλη. Θεωρεί επίσης ότι θα πρέπει να γίνουν περισσότερα προκειμένου να μειωθεί ο χρόνος που απαιτείται για τη χορήγηση αδειών ή την επέκταση δραστηριοτήτων και υπηρεσιών, καθώς και να δημιουργηθεί μια κεντρική βάση δεδομένων. Η ΕΟΚΕ ζητεί περισσότερη διαλειτουργικότητα στο ευρωπαϊκό σύστημα εκκαθάρισης, καθώς και μειωμένο διοικητικό φόρτο και απλούστερες λύσεις πρόσβασης.

1.13. Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει την αυξημένη διαφάνεια που εξασφαλίζεται με τις τροποποιήσεις του άρθρου 38, σύμφωνα με τις οποίες τα εκκαθαριστικά μέλη και οι πελάτες που παρέχουν υπηρεσίες εκκαθάρισης πρέπει να ενημερώνουν τους υφιστάμενους και τους δυνητικούς πελάτες τους σχετικά με τα μοντέλα περιθωρίου ασφαλείας και τις δυνητικές ζημίες ή άλλες δαπάνες.

2. **Ιστορικό**

2.1. Η Ένωση Κεφαλαιαγορών, που δημιουργήθηκε το 2015 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αποτελεί ένα φιλόδοξο μακροπρόθεσμο έργο που εστιάζει στη διασφάλιση της ελεύθερης ροής κεφαλαίων στην Ένωση, μία από τις τέσσερις θεμελιώδεις ελευθερίες της ενιαίας αγοράς. Το Brexit περιόρισε απότομα τον παγκόσμιο ρόλο της Ευρώπης στις κεφαλαιαγορές, καθώς σημειώθηκε υποχώρηση της παγκόσμιας δραστηριότητας από 22 % που ήταν πριν από το Brexit σε μόλις 14 % ([2]). Τριάντα χρόνια μετά την έναρξη της ενιαίας αγοράς, είκοσι χρόνια μετά την εισαγωγή του ευρώ και επτά χρόνια μετά την έναρξη της πρωτοβουλίας για την Ένωση Κεφαλαιαγορών, η ΕΕ έχει ακόμα πολύ δρόμο μέχρι τη δημιουργία ενιαίας κεφαλαιαγοράς.

2.2. Οι κανονισμοί EMIR Refit ([3]) και EMIR 2.2 ([4]) έχουν παράσχει ενισχυμένη διαφάνεια όσον αφορά τους κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους από τρίτες χώρες, εισάγοντας αλλαγές στην εντολή εκκαθάρισης και αναθέτοντας επιπλέον αρμοδιότητες στην ΕΑΚΑΑ, την εποπτική αρχή της ΕΕ. Η παρούσα πρόταση κανονισμού παραχωρεί στην ΕΑΚΑΑ ακόμη περισσότερες αρμοδιότητες. Καθώς η ικανότητα εκκαθάρισης αποτελεί σημαντικό μέρος της Ένωσης Κεφαλαιαγορών, οι ευρωπαϊκές χρηματοπιστωτικές αγορές τίθενται σε κίνδυνο λόγω της υπέρμετρης εξάρτησης από υπηρεσίες που παρέχονται από κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους τρίτων χωρών, ιδίως δε του Ηνωμένου Βασιλείου. Στο πλαίσιο της συμφωνίας του Brexit, η ΕΕ επέτρεψε στους εκκαθαριστές του Ηνωμένου Βασιλείου να συνεχίσουν να παρέχουν υπηρεσίες στους συμμετέχοντες στην αγορά της ΕΕ έως το τέλος Ιουνίου 2022. Αυτή η προθεσμία έχει παραταθεί κατά τρία έτη λόγω της απειλής για τη σταθερότητα της χρηματοπιστωτικής αγοράς, με την πρόθεση να διατεθεί επαρκής χρόνος για τη σταδιακή μεταφορά των δραστηριοτήτων εκκαθάρισης στην ΕΕ.

([2]) Report — A new vision for EU capital markets (Έκθεση — Ένα νέο όραμα για τις κεφαλαιαγορές της ΕΕ)
([3]) ΕΕ L 141 της 28.5.2019, σ. 42.
([4]) ΕΕ L 322 της 12.12.2019, σ. 1.

2.3. Η πρόταση κανονισμού αποσκοπεί στην εξασφάλιση περαιτέρω σταθερότητας, προβλεψιμότητας και αναλογικότητας για όλους τους φορείς με υποχρεώσεις εκκαθάρισης, και εισάγει απαιτήσεις για τους συμμετέχοντες στην αγορά να δηλώσουν πόσο εξαρτώνται από τρίτες χώρες για την επεξεργασία των συναλλαγών παραγώγων τους. Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις επικεντρώνονται επίσης σε μέτρα που έχουν σκοπό να αυξήσουν την ελκυστικότητα των κεντρικών αντισυμβαλλόμενων της ΕΕ και να μειώσουν τον διοικητικό φόρτο, να προωθήσουν την κεντρική εκκαθάριση στην ΕΕ επιβάλλοντας στους φορείς εκκαθάρισης την υποχρέωση να τηρούν ενεργό λογαριασμό σε κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους της ΕΕ, και επίσης να παραχωρήσουν στις τοπικές αρχές τις απαραίτητες αρμοδιότητες εποπτείας των κινδύνων που ενέχουν οι διασυνοριακές συναλλαγές.

3. **Γενικές παρατηρήσεις**

3.1. Η ΕΟΚΕ έχει ζητήσει τη θέσπιση νομοθεσίας που θα ενισχύσει τις κεφαλαιαγορές της ΕΕ και θα τις καταστήσει περισσότερο σταθερές και ελκυστικές για μεγάλο χρονικό διάστημα ([5]). Δεδομένων των πρόσφατων γεωπολιτικών εξελίξεων (εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, αυξημένες τιμές ενέργειας, γεωπολιτικές εντάσεις σε πολλά μέρη του κόσμου, και πανδημία COVID-19) και των άμεσων επιπτώσεων στο οικονομικό περιβάλλον, η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι απαιτείται άμεση δράση για τη διασφάλιση και την αύξηση της σταθερότητας των χρηματοπιστωτικών αγορών της ΕΕ. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι είναι κρίσιμης σημασίας για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα των κεφαλαιαγορών της ΕΕ να έχουν ένα ανταγωνιστικό και αποτελεσματικό σύστημα εκκαθάρισης.

3.2. Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει την πρόταση κανονισμού και την πρόθεση της Επιτροπής να επιδιώξει να εξασφαλίσει τη στρατηγική αυτονομία των κεφαλαιαγορών μας, να αναπτύξει τη εσωτερική μας ικανότητα εκκαθάρισης και να καταστήσει το σύστημα εκκαθάρισης της ΕΕ ασφαλέστερο και ανθεκτικότερο. Κατά την ενίσχυση της αγοράς εκκαθάρισης της ΕΕ θα πρέπει να ληφθούν υπόψη το κόστος που συνεπάγεται η μεταφορά των κεφαλαίων από αγορές εκκαθάρισης τρίτων χωρών, η ανάγκη προστασίας της προσέγγισης βάσει κινδύνου και η αλληλεξάρτηση μεταξύ των χρηματοπιστωτικών αγορών της ΕΕ και τρίτων χωρών.

3.3. Η πρόταση για τροποποίηση του κανονισμού EMIR έρχεται μετά τη δραματική αύξηση των τιμών της ενέργειας στην Ευρώπη, που οφείλεται κυρίως στην αδικαιολόγητη επίθεση της Ρωσίας στην Ουκρανία· αυτή έχει προκαλέσει αστάθεια στις αγορές εκκαθάρισης, με ορισμένες εταιρείες να αδυνατούν να παράσχουν τις εξασφαλίσεις για τις συμβάσεις παραγώγων τους. Η ΕΟΚΕ συνιστά να εξακολουθήσει να αποτελεί προτεραιότητα η ενοποίηση του τομέα εκκαθάρισης της ΕΕ. Οι τιμές, η ρευστότητα, οι κίνδυνοι, τα περιθώρια, η ρύθμιση και η αποτελεσματικότητα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη ώστε να καταστεί ανταγωνιστικότερο το σύστημα εκκαθάρισης της ΕΕ. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την ανάγκη να μειωθεί ο χρόνος που απαιτείται για τη χορήγηση αδειών ή την επέκταση δραστηριοτήτων και υπηρεσιών, καθώς και να δημιουργηθεί μια κεντρική βάση δεδομένων.

3.4. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι οι κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι με έδρα την ΕΕ πρέπει να επινοούν, να σχεδιάζουν και να επενδύουν στη βελτίωση των πλαισίων ικανοτήτων τους ώστε να πείσουν τους φορείς της αγοράς να εκκαθαρίζουν τις δραστηριότητές τους στην ΕΕ, ιδίως βελτιώνοντας τις τεχνολογικές και επιχειρησιακές τους ικανότητες, εξασφαλίζοντας καλύτερη συνεργασία μεταξύ των συμμετεχόντων στην αγορά και βελτιώνοντας τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνων. Προκειμένου να βελτιώσουν την προβλεψιμότητα, οι κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι πρέπει να εξασφαλίζουν διαφάνεια όσον αφορά τα τέλη, τις απαιτήσεις περιθωρίου και τη δράση τους σε περιόδους πίεσης της αγοράς.

3.5. Οι σταθερές κεφαλαιαγορές απαιτούν μια ισορροπημένη και σταθερή αγορά εργασίας. Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι παράλληλα με τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, τα μοντέλα κινδύνου πρέπει να περιλαμβάνουν τους κοινωνικούς, περιβαλλοντικούς και σχετικούς με τη διακυβέρνηση κινδύνους των κεντρικών αντισυμβαλλόμενων, και φρονεί πως θα πρέπει να είναι εξίσου σημαντικοί στα διάφορα σενάρια και αναλύσεις κινδύνου.

3.6. Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει τη διαβούλευση που διεξήγαγε η Επιτροπή στις αρχές του 2022, τις συναντήσεις με εκπροσώπους των κρατών μελών και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τις συνεδριάσεις της Επιτροπής Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών και της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής, καθώς και τις διμερείς συναντήσεις με σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη.

3.7. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την απογοήτευσή της για το γεγονός ότι η προθεσμία που είχε δοθεί στα εγκατεστημένα στο Ηνωμένο Βασίλειο γραφεία εκκαθάρισης να έχουν απεριόριστη πρόσβαση σε ενδιαφερόμενα μέρη που εδρεύουν στην ΕΕ παρατάθηκε κατά τρία έτη, έως τις 30 Ιουνίου 2025. Θεωρεί ότι θα έπρεπε να έχει τεθεί σε εφαρμογή ένα λεπτομερές σχέδιο για ενθάρρυνση της μετάβασης σε φορείς εκκαθάρισης εγκατεστημένους στην αγορά της ΕΕ αμέσως μετά το Brexit. Η ΕΟΚΕ επικρίνει την προηγούμενη έλλειψη αντίδρασης, την περιορισμένη διαβούλευση και την αργή διαδικασία λήψης αποφάσεων σε σχέση με μια αγορά παραγώγων 81 τρισεκατομμυρίων ευρώ.

3.8. Οι ευρωπαϊκές τράπεζες επωφελούνται από ένα σύνολο πολλαπλών νομισμάτων στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου, και η μετάβαση σε ευρωπαϊκά γραφεία συμψηφισμού θα δημιουργήσει μια διαδικασία εκκαθάρισης με βάση το ευρώ, με σημαντικό κόστος για το τραπεζικό σύστημα. Αν και η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την αλλαγή αυτή και θεωρεί ότι πρέπει να πραγματοποιηθεί το συντομότερο δυνατόν, επισημαίνει ότι πρέπει να παρασχεθούν τα κατάλληλα κίνητρα προκειμένου να αποφευχθεί η μετάβαση των τραπεζών σε άλλες αγορές. Θα πρέπει να ληφθούν υπόψη πιο στοχευμένα και προσαρμοσμένα κίνητρα για την εδραίωση του τομέα εκκαθάρισης στην ΕΕ.

([5]) ΕΕ C 155 της 30.4.2021, σ. 20

3.9. Καθώς πολλοί φορείς της αγοράς της ΕΕ εκκαθαρίζουν τις συναλλαγές παραγώγων τους σε άλλες χώρες, η ΕΟΚΕ ανέμενε μια σαφέστερη αντιμετώπιση αυτής της τάσης και περισσότερο συγκεκριμένους κανόνες και κίνητρα για μετάβαση σε κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους με έδρα στην ΕΕ. Η ΕΟΚΕ θα ανέμενε να υποχρεούνται τουλάχιστον οι δημόσιες οντότητες να εκκαθαρίζουν στην ΕΕ, και ζητεί ένα σαφές όραμα τερματισμού αυτής της εξάρτησης το συντομότερο δυνατόν.

3.10. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η ανάπτυξη των δραστηριοτήτων εκκαθάρισης στην ΕΕ θα πρέπει να λάβει υπόψη ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού, προς όφελος των συμμετεχόντων στην αγορά. Η διαχείριση της ρευστότητας της αγοράς θα πρέπει να γίνεται προσεκτικά όταν μειωθεί η έκθεση σε κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους από το Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ παράλληλα θα πρέπει να υπάρχει μια περισσότερο μακροπρόθεσμη προοπτική και τυποποίηση των απαιτήσεων πρόσβασης για την αγορά εκκαθάρισης της ΕΕ. Η προετοιμασία των πελατών για εκκαθάριση θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και να διενεργούνται διάφορες προσομοιώσεις προς όφελος αυτών των πελατών. Η ΕΟΚΕ θεωρεί επίσης ότι η ΕΑΚΑΑ θα πρέπει να προσαρμόσει προσεκτικά τα μέτρα στους μικρομεσαίους συμμετέχοντες στην αγορά.

3.11. Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει πόσο σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν οι κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι τρίτων χωρών στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα της ΕΕ. Είναι ζωτικής σημασίας να μειωθούν οι κίνδυνοι συγκέντρωσης και να διασφαλιστεί ότι οι σχέσεις με αυτούς τους κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους βασίζονται σε μια διαφανή, προβλέψιμη, αναλογική και προσανατολισμένη στον κίνδυνο προσέγγιση. Η παρούσα πρόταση κανονισμού θα παραχωρήσει στην ΕΑΚΑΑ ακόμη περισσότερες αρμοδιότητες, και η ΕΟΚΕ θα ήθελε να δει να εφαρμόζεται ένα σύστημα ελέγχων και εξισορροπήσεων στη δραστηριότητα της ΕΑΚΑΑ.

3.12. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει ότι, προκειμένου να υπάρχει μια σαφής εικόνα για τον σκοπό της παρακολούθησης, είναι σημαντικό να υπάρχουν συγκεκριμένα δεδομένα σχετικά με το σύστημα εκκαθάρισης της ΕΕ· αυτά τα δεδομένα πρέπει να είναι συγκρίσιμα και να καλύπτουν όλες τις κατηγορίες και τους όγκους περιουσιακών στοιχείων. Η συλλογή των κατάλληλων δεδομένων για τον σχηματισμό μιας ακριβούς εικόνας των κινδύνων για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα είναι σημαντική, και η συνέργεια μεταξύ των συλλεγόμενων δεδομένων και της δυναμικής κινδύνου θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη συστηματικά. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι θα πρέπει να γίνουν περισσότερα σε σχέση με αυτό.

3.13. Θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι περισσότερες συνέργειες μεταξύ των δραστηριοτήτων εκκαθάρισης και του ευρωπαϊκού ενιαίου σημείου πρόσβασης (ESAP). Το ESAP προωθεί τη χρηματοδότηση που βασίζεται στα δεδομένα και βελτιώνει σημαντικά την πρόσβαση των εταιρειών, των επιχειρήσεων και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων σε δεδομένα και πληροφορίες οντοτήτων· επίσης, προσαρμόζει την οικονομία στο ψηφιακό μέλλον, ενισχύει την ψηφιακή κυριαρχία, αυξάνει την ταχύτητα της ροής πληροφοριών και καθορίζει κοινά πρότυπα, με έμφαση στα δεδομένα, την τεχνολογία και τις υποδομές ([6]).

3.14. Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει την πρόταση να χαλαρώσουν οι κανόνες του EMIR για τα παράγωγα και να μπορούν οι τραπεζικές εγγυήσεις και οι πιστωτικές επιστολές να γίνονται αποδεκτές ως άκρως ρευστοποιήσιμες ασφάλειες, καθώς αυτές οι μη χρηματικές ασφάλειες εξασφαλίζουν τη ρευστότητα της αγοράς και χρησιμοποιούνται ήδη σε μεγάλη κλίμακα σε περισσότερο προηγμένες κεφαλαιαγορές, όπως αυτή των ΗΠΑ. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τον αυξημένο ρόλο των κεντρικών τραπεζών στην προστασία των καταναλωτών της ΕΕ.

3.15. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τις αλλαγές που προτείνονται στα άρθρα 11, 14, 15 και 17 σχετικά με την τετράμηνη περίοδο εφαρμογής για τους μη χρηματοοικονομικούς αντισυμβαλλόμενους που υποχρεούνται για πρώτη φορά να ανταλλάξουν εξασφαλίσεις, και σχετικά με τις συντομότερες και λιγότερο πολύπλοκες διαδικασίες για τους κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους όσον αφορά την επέκταση των προϊόντων τους. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τις προτεινόμενες αλλαγές, καθώς αυτές θα εξορθολογίσουν τη διαδικασία επέκτασης δραστηριοτήτων και υπηρεσιών και τη διαδικασία χορήγησης και άρνησης χορήγησης αδειών. Χρειάζεται περισσότερη διαλειτουργικότητα στο ευρωπαϊκό σύστημα εκκαθάρισης, καθώς και μειωμένος διοικητικός φόρτος και απλούστερες λύσεις πρόσβασης.

4. **Ειδικές παρατηρήσεις**

4.1. Η ΕΟΚΕ δεν συμφωνεί με τη δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι «*Η παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία δεν θα έχει επιπτώσεις στις δαπάνες για την ΕΑΚΑΑ ή άλλους οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης*» και θεωρεί ότι το κόστος θα αυξηθεί σε τομείς όπως το εργατικό δυναμικό, τα συστήματα ΤΠ, οι μεικτές εποπτικές ομάδες και ο προτεινόμενος κοινός μηχανισμός παρακολούθησης. Η ΕΟΚΕ παρατηρεί ότι, στην προτεινόμενη τροπολογία του άρθρου 90, η Επιτροπή ζητεί από την ΕΑΚΑΑ να υποβάλλει έκθεση σχετικά με «τις ανάγκες σε προσωπικό και πόρους». Συνεπώς, η ΕΟΚΕ ζητεί διεξοδική αξιολόγηση του πρόσθετου κόστους, υπολογισμό και ανακοίνωση των εκτιμώμενων δημοσιονομικών επιπτώσεων.

4.2. Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει και επιδοκιμάζει την πρόταση της Επιτροπής να εισαχθεί η υποχρέωση για όλους τους συμμετέχοντες στην αγορά που υπόκεινται σε υποχρεώσεις εκκαθάρισης να τηρούν λογαριασμούς σε κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους της ΕΕ. Ζητεί από την ΕΑΚΑΑ, κατόπιν διαβούλευσης με την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών, την Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου και το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών, να προσδιορίσει ένα σημαντικό ποσοστό των υπηρεσιών που παρέχονται στους πελάτες τους στην ΕΕ ως ουσιώδους συστημικής σημασίας που πρέπει να εκκαθαρίζονται σε κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους της ΕΕ.

([6]) ΕΕ C 290 της 29.7.2022, σ. 58.

4.3. Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει την πρόθεση να κληθούν οι συμμετέχοντες στην αγορά να αναφέρουν τα ακριβή αριθμητικά στοιχεία και την εξάρτησή τους από ξένους εκκαθαριστές. Η ΕΟΚΕ αναμένει από την ΕΑΚΑΑ να αναπτύξει άμεσα τα τεχνικά πρότυπα που θα προσδιορίζουν αυτές τις πληροφορίες, προσβλέπει σε μια αναλυτική έκθεση ένα έτος μετά την έναρξη ισχύος και αναμένει να τροποποιηθεί ανάλογα ο κανονισμός EMIR.

4.4. Όσον αφορά τις ενδοομιλικές συναλλαγές, η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει τη μη εξαίρεση από την υποχρέωση εκκαθάρισης και τις απαιτήσεις περιθωρίου για τις οντότητες από χώρες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των μη συνεργάσιμων περιοχών φορολογικής δικαιοδοσίας και από χώρες που καταχωρίζονται ως δικαιοδοσίες υψηλού κινδύνου όσον αφορά τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει πλήρως τα διοικητικά μέτρα που αφορούν αυτές τις δικαιοδοσίες και θεωρεί ότι οι εν λόγω οντότητες αποτελούν σημαντική απειλή για το χρηματοοικονομικό σύστημα της ΕΕ.

4.5. Αν και η ψηφιακή επικαιροποίηση συνεπάγεται επιπλέον ανάγκες χρηματοδότησης, η ΕΟΚΕ θεωρεί ζωτικής σημασίας να πραγματοποιηθούν ψηφιακές επενδύσεις για τη στήριξη των προτεινόμενων επικαιροποιήσεων του κανονισμού EMIR. Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει την πρόταση για ένα προηγμένο πρόγραμμα ΤΠ για την ηλεκτρονική υποβολή εποπτικών εγγράφων, προσβάσιμο σε όλες τις σχετικές αρχές.

4.6. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την απογοήτευσή της για το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν έχει διενεργήσει διεξοδική αξιολόγηση του υφιστάμενου πλαισίου, δεδομένου ότι ο κανονισμός δεν έχει τροποποιηθεί εδώ και πάνω από τρία χρόνια. Επιπλέον, προκειμένου οι τροπολογίες να ανταποκρίνονται στον σκοπό τους, η ΕΟΚΕ θα ανέμενε μια στοχευμένη ανάλυση του πώς έχει αλλάξει η ελκυστικότητα της αγοράς της ΕΕ τα τελευταία χρόνια, ειδικά σε σχέση με τις πρόσφατες σημαντικές γεωπολιτικές εξελίξεις.

4.7. Η ΕΟΚΕ προτείνει τα τεχνικά πρότυπα που θα αναπτυχθούν βάσει του άρθρου 7 να είναι διαφανή και συμπεριληπτικά. Η επιλογή να εισαχθούν αλλαγές ώστε να προσαρμοστούν γρήγορα αυτά τα πρότυπα θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη. Η παροχή εργαλείων σύγκρισης τιμών για έξοδα εκτέλεσης, έξοδα εκκαθάρισης και έξοδα εκκαθαριστικών μελών είναι σημαντική για τους διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων.

4.8. Η ΕΟΚΕ επικροτεί την εισαγωγή του άρθρου 7β που ορίζει ότι οι πάροχοι υπηρεσιών εκκαθάρισης πρέπει να αναφέρουν το εύρος της εκκαθάρισης που πραγματοποιείται σε κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους εκτός ΕΕ, και ότι υποχρεούνται να ενημερώνουν τους πελάτες τους σχετικά με τη δυνατότητα εκκαθάρισης σχετικής σύμβασης σε κεντρικό αντισυμβαλλόμενο της ΕΕ. Η ΕΟΚΕ ζητεί από την ΕΑΚΑΑ να αναπτύξει μια τυποποιημένη διαδικασία αναφοράς που θα χρησιμοποιείται σε όλα τα κράτη μέλη, και συνιστά να παρουσιάζεται μία φορά τον χρόνο έκθεση σχετικά με τους κύριους λόγους για τους οποίους χρησιμοποιούνται κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι εκτός ΕΕ μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού. Μια κοινή προσέγγιση των προστίμων για τους φορείς της αγοράς θα πρέπει επίσης να εφαρμοστεί προσεκτικά προκειμένου να εξασφαλιστεί η αναλογικότητα στην ενιαία αγορά.

4.9. Η ΕΟΚΕ ζητεί από την Επιτροπή να διευκρινίσει την ακριβή σημασία της λέξης «επειγόντως» στις προτεινόμενες αλλαγές του άρθρου 20, και καλεί τους συννομοθέτες να συμφωνήσουν και να καθορίσουν ποιες εξαιρέσεις εμπίπτουν στην «επείγουσα» απόφαση.

4.10. Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει τις προτεινόμενες αλλαγές του άρθρου 23 όσον αφορά τη σύσταση μεικτών εποπτικών ομάδων και του κοινού μηχανισμού παρακολούθησης, αλλά σημειώνει ότι αυτό θα έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις καθώς οι εν λόγω αρχές θα χρειαστεί να προσλάβουν περισσότερο προσωπικό, συμπεριλαμβανομένης της ΕΑΚΑΑ. Η ΕΟΚΕ προτείνει να συμμετέχει η κοινωνία των πολιτών στον μηχανισμό παρακολούθησης που θεσπίζεται με βάση το άρθρο 23γ, ειδικά όσον αφορά τις μελλοντικές αποφάσεις πολιτικής.

4.11. Η δέουσα αξιολόγηση των κινδύνων διασυνδέσεων, αλληλοσυνδέσεων και συγκέντρωσης από την εποπτική επιτροπή για κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους (άρθρο 24α) απαιτεί επίσης τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, ενώ η ΕΟΚΕ θα πρέπει να συμμετέχει στον κοινό μηχανισμό παρακολούθησης ως παρατηρητής. Η ανάγκη για μείωση της αλληλεπικάλυψης των αρμοδιοτήτων μεταξύ του μεγάλου αριθμού αρχών που συμμετέχουν στο σύστημα εκκαθάρισης θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη. Η συνεργασία μεταξύ ευρωπαϊκών και εθνικών αρχών θα πρέπει να είναι αποτελεσματική και προσαρμοσμένη στη δυναμική των κινδύνων της αγοράς.

4.12. Η πενταετής προθεσμία που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή προκειμένου να επανεξετάσει προσεκτικά την εφαρμογή του κανονισμού μετά την έναρξη ισχύος του φαίνεται πολύ μεγάλη, δεδομένου του διαστήματος μεταξύ των τροποποιήσεων του κανονισμού EMIR. Επιπλέον, η ΕΟΚΕ ανέμενε την έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των κανονισμών EMIR Refit και EMIR 2.2, όπως είχε συμφωνηθεί, στις 2 Ιανουαρίου 2023, αλλά η Επιτροπή προτείνει τώρα την ακύρωσή της. Η ΕΟΚΕ είναι αντίθετη με αυτήν την πρόταση και θεωρεί ότι μπορεί να οδηγήσει στο να μην αξιολογηθούν καθόλου οι τροπολογίες του EMIR, δεδομένων των επακόλουθων αλλαγών που έχουν ήδη γίνει στον κανονισμό EMIR.

4.13. Τέλος, η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει την αυξημένη διαφάνεια που εξασφαλίζεται με την πρόταση τροποποίησης του άρθρου 38 όσον αφορά την υποχρέωση των εκκαθαριστικών μελών και των πελατών που παρέχουν υπηρεσίες εκκαθάρισης να ενημερώνουν τους υφιστάμενους και τους δυνητικούς πελάτες τους σχετικά με τα μοντέλα περιθωρίου ασφαλείας και τις δυνητικές ζημίες ή άλλες δαπάνες, εάν ο κεντρικός αντισυμβαλλόμενος αναλάβει μέτρα ανάκαμψης. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι τα εκκαθαριστικά μέλη θα πρέπει επίσης να συμβάλουν στη βελτίωση της διαφάνειας στο σύστημα εκκαθάρισης της ΕΕ.

Βρυξέλλες, 22 Μαρτίου 2023.

Η Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Christa SCHWENG